

Resultat från sommarens färskpotatisförsök

Jannie Hagman, Institutionen för växtproduktionsökologi, SLU

E-post: jannie.hagman@slu.se

Sammanfattning

Potatissorterna Arrow, Timo, Arielle och Marianne gav högre skörd än mätarsorterna i sommarens färskpotatisförsök. Sorterna visade också en bra kokkvalitet. För samtliga sorter hade skördetidpunkten störst inverkan på kokkvaliteten.

Försöksupplägg

I ett samarbete mellan sortföreträdare, HS Kristianstad och SLU genomfördes ett färskpotatisförsök sommaren 2010. Försöket var utlagt på gården Hillarp utanför Båstad. Försöket sattes den 8 april och 74 dagar senare, den 16 juni, gjordes den första skörden. Ytterligare två skördar gjordes, den 23 respektive 30 juni. Försöket låg på en mullfattig lerig sandjord, fosforklass IV och kalium klass III och gödslades med 47 kg fosfor, 178 kg kalium samt 75 och 100 kg kväve i två försöksled. Fram till tredje skörd bevattnades försöket fyra gånger med 20 mm per gång. Analys av restkvävmängderna (kg N per hektar) visade på 8 före sättning, 19 efter 1:a skörd, 26 efter 2:a skörd samt 16 efter 3:e skörd i nivå 0–60 cm.

Tio färskpotatissorter ingick i försöket; sorterna Arielle, Arrow, Erika, Linzer Delikatess, Marianne samt Riviera från Agrico Nordic AB; sorterna Laperla från Stubbetorp och Timo från HZPC Kantaperuna AB. De nya sorterna jämfördes med mätarsorterna Solist och Minerva.

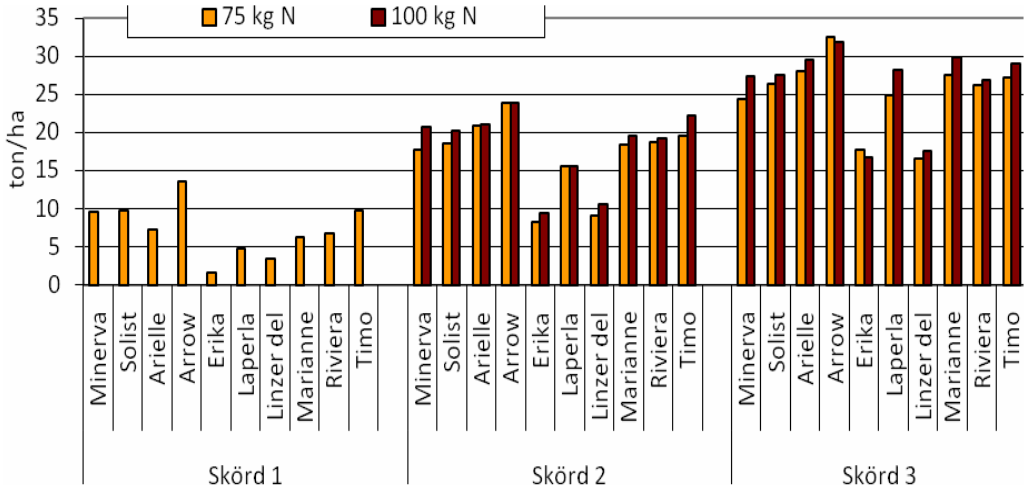
Försöksplats L7-710

Hillarp, Båstad

Skörd

Vid det första skördetillfället fanns det mycket stora skillnader i avkastning med skördar från knappt 2 till 13 ton per hektar (figur 1) och det var uppenbart att 74 dagars tillväxtperiod var helt otillräcklig för flera sorter. Skillnaderna utjämnades vid de två andra skördetillfällena men sorten Arrow hade högst skörd vid samtliga skördetillfällen. I genomsnitt över både skördetid och kvävenivå hade sorterna Arrow, Timo, Arielle och Marianne högre avkastning än mätarsorterna. Sorterna Erika och Linzer Delikatess, som är sorter av sallads-/delikatess-typ, hade en lägre skördenivå än övriga sorter i försöket. Potatissorten Laperla kom inte upp i samma skördenivå som då sorten provades i matpotatisförsöket förra sommaren. Sorten kan karaktäriseras som en sommarpotatis och var senare i utvecklingen än övriga sorter i färskpotatisförsöket.

Vid skördetillfälle 2 och 3 ingick två N-nivåer: 75 respektive 100 kg kväve. Sorterna reagerade olika på kvävenivån, men de flesta gav en högre avkastning vid den höga kvävenivån. Minerva, Linzer Delikatess, Timo, Marianne, Solist, Laperla, Riviera samt Arielle gav alla en högre skörd vid den höga kvävegivan. Skördeökningen varierade från 17 till 3 procentenheter. Tabell 1 visar knölstorleksfördelning och knölskörd. Andelen små knölar var större vid det första skördetillfället, särskilt för de senare sorterna, men knölstorleksfördelningen var förhållandevis jämn för de flesta sorterna. Den höga kvävegivan gav inte heller märkbart fler stora knölar, vilket har hänt under tidigare försöksår.

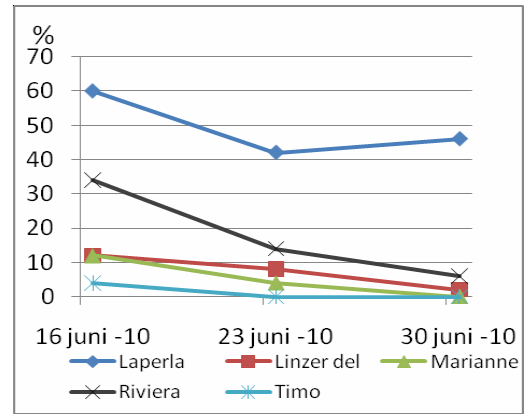
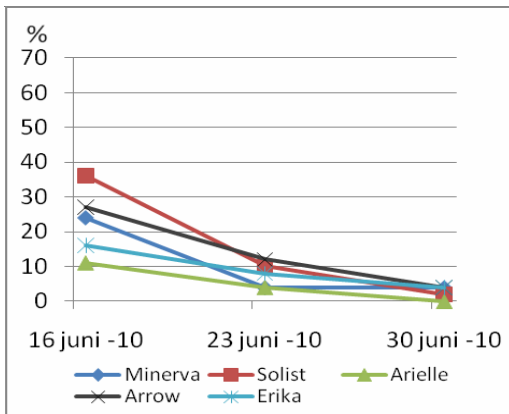

Figur 1. Knölskörd i ett färskpotatisförsök sommaren 2010 vid tre skördetillfällen och två kvävenivåer. Genomsnitt över två upprepningar (LSD = 2,9 ton per hektar).

Kvalitet

Efter skörd analyserades specifik vikt och kokkvalitet. Den specifika vikten låg för några sorter något lägre än vad som rekommenderas av sortföreträdarna (tabell 1), särskilt vid det första skördetillfället. Kokanalysen visade på en bra kokkvalitet för de flesta sorterna. För färskpotatis är det främst blötkokning som kan vålla problem och i figur 2 redovisas blötkokningen för försöksledet 75 kg kväve. Det fanns ingen skillnad i blötkokning mellan försöksleden 75 respektive 100 kg kväve. Skördetidpunkten hade den största inverkan på kokkvaliteten och sorterna Laperla, Solist och Riviera visade en blötkokning på över 30 procent vid den första skörden. Vid det andra skördetillfället hade blötkokningen minskat för nästan alla sorter. För sorten Laperla låg den fortfarande på en relativt hög nivå även vid de två sista skördetillfällena.

kokning mellan försöksleden 75 respektive 100 kg kväve. Skördetidpunkten hade den största inverkan på kokkvaliteten och sorterna Laperla, Solist och Riviera visade en blötkokning på över 30 procent vid den första skörden. Vid det andra skördetillfället hade blötkokningen minskat för nästan alla sorter. För sorten Laperla låg den fortfarande på en relativt hög nivå även vid de två sista skördetillfällena.

Figur 2. Kokkvalitet, grad av blötkokning, %, för tio potatissorter skördade vid tre olika tidpunkter i juni.

Sortbeskrivningar

Arielle är en sommarsort från Nederländerna. Arielle är tidig, storknölig och ganska fastkokande. Sorten är kräftimmun och nematodresistent (Ro 1). Arielle har provats under flera år och har alltid gett hög avkastning och bra kokkvalitet. Någon gång har den visat en svag tendens till mörkfärgning. Sorten företräds av Agrico Nordic AB.

Arrow är en mycket tidig, avlång och vitköttig potatis från Nederländerna. Sorten är kräftimmun och nematodresistent (Ro 1, 4). Arrow har provats under flera år och har hela tiden visat tidig uppkomst, stabilt hög skörd och en bra knölstorleksfördelning. Sorten tycktes inte heller gynnas av en hög kvävegiva utan avkastningen var densamma i båda kväveleden. Sorten företräds av Agrico Nordic AB.

Erika är en tidig, långoval potatis med både gul skal- och köttfärg. Det är en fastkokande sort av salladskaraktär. Sorten ingick i färskpotatisserien för första gången i år. Sorten var senare än övriga sorter i försöket och bör även sättas med kortare sättavstånd för att komma till sin rätt. Kokkvaliteten var bra. Sorten företräds av Agrico Nordic AB.

Laperla är en rundoval, gulskalig potatissort. Den har tidigare provats under två år i försöksserien för matpotatissorter, och provas i år i färskpotatisserien. Laperla är en sommarpotatis som utvecklingsmässigt hamnar mitt emellan färskpotatis och matpotatis. Sorten hann varken utvecklas skördemässigt eller kvalitetsmässigt. Laperla har en benägenhet att ge stora knölar. Sortföreträdare är Stubbetorps Potatis AB.

Linzer Delikatess är en tidig, lång och oval färskpotatis med ljusgul köttfärg av delikatess-typ. Sorten är kräftimmun (1). Linzer Delikatess är en småfallande sort med många knölar mindre än 30 mm, även vid det tredje skördetillfället, vilket ger en lägre skördenivå än mätarsorterna. Agrico Nordic AB är sortföreträdare.

Marianne, MA 96 167 är en tidig, gulköttig färskpotatissort från Nederländerna. Den är kräftimmun och nematodresistent (Ro 1, 4). Marianne gav en något högre skörd än mätarna i genomsnitt över skördetidpunkt och kvävegödsling. Sorten hade också en bra kokkvalitet. Agrico Nordic AB är sortföreträdare.

Minerva (mätare i försöket) är en tidig potatissort från Nederländerna. Knölformen är oval till rundoval och TS-halten är relativt hög. Sorten är kräftimmun och nematodresistent (Ro 1). Sortföreträdare är Stubbetorps Potatis AB.

Riviera är en tidig, rundoval färskpotatissort från Nederländerna med ljusgul köttfärg och gult skal. Riviera är kräftimmun (1) och nematodresistent (Ro 1 och 4). Sorten provades för första gången i serien under 2010. Vid första skördetillfället var skörden lägre än mätarnas, men vid skörd tre var avkastningen lika hög som Solists. Agrico Nordic AB är sortföreträdare.

Solist (mätare i försöket) är en tidig, gulköttig färskpotatissort från Tyskland. Sorten är nematodresistent. Sorten hävdade sig bra gentemot de nya sorterna i försöket. Agrico Nordic AB är sortföreträdare.

Timo är en finsk potatissort som provades första gången under 2010. Sorten är förädlad för nordliga förhållanden. Sortföreträdare är HZPC Kantaperuna AB.

Tabell 1. Knölskörd och storleksfördelning vid olika skördetidpunkter i ett färskpotatisförsök sommaren 2010. Kvävenivåerna var 75 kg N vid första skördetillfället och 100 vid de två andra

Sort	Skörde- tillfälle	Specifik- vikt	Skörd		Procentandel av knölar i respektive storleksfraktion			
			ton/ha	rel.tal	<30 mm	30–50 mm	50–60 mm	>60 mm
Minerva	1	1,048	9,6	100	7	84	9	0
Solist	1	1,046		101	11	80	9	0
Arielle	1	1,049		77	16	84	1	0
Arrow	1	1,051		141	7	84	9	0
Erika	1	1,052		16	40	60	0	0
Laperla	1	1,043		50	16	78	6	0
Linzer del.	1	1,053		35	44	56	0	0
Marianne	1	1,048		66	21	78	1	0
Riviera	1	1,044		71	9	87	4	0
Timo	1	1,054		103	14	84	2	0
Minerva	2	1,057	20,6	100	2	66	31	1
Solist	2	1,054		98	3	67	27	2
Arielle	2	1,055		102	3	85	12	0
Arrow	2	1,055		115	3	75	22	0
Erika	2	1,058		46	11	89	0	0
Laperla	2	1,042		75	4	64	30	2
Linzer del.	2	1,058		51	14	86	0	0
Marianne	2	1,056		95	4	85	12	0
Riviera	2	1,048		93	2	65	33	0
Timo	2	1,060		108	3	83	14	0
Minerva	3	1,070	27,3	100	1	53	42	4
Solist	3	1,064		101	2	62	33	3
Arielle	3	1,063		108	2	72	26	0
Arrow	3	1,062		117	1	64	33	2
Erika	3	1,065		61	3	81	16	0
Laperla	3	1,053		103	2	53	41	5
Linzer del.	3	1,072		64	10	84	6	0
Marianne	3	1,065		109	2	69	28	1
Riviera	3	1,062		98	1	43	50	6
Timo	3	1,071		106	2	71	27	1